

Vergaderjaar 2023–2024

28 676

NAVO

Nr. 443

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 september 2023

Op 11 en 12 oktober komen de NAVO-Ministers van Defensie in Brussel bijeen. Het betreft de eerste bijeenkomst van Ministers van Defensie na de NAVO Top in Vilnius op 11–12 juli 2023. De DMM staat grotendeels in het teken van de implementatie van de besluiten die in Vilnius zijn genomen.

Zoals gebruikelijk sinds de Zweedse lidmaatschapsaanvraag, schuift de Zweedse Minister van Defensie aan als genodigde. In deze brief informeer ik uw Kamer over de Nederlandse inzet voor deze *Defence Ministers Meeting* (DMM). De secretaris-generaal (SG) van de NAVO roept drie werksessies bijeen: een bijeenkomst van de *NATO-Ukraine Council* (NUC), een sessie over afschrikking en verdediging en een sessie over missies en operaties. Voorafgaand aan de DMM komt de *Ukraine Defence Contact Group* (UDCG) voor de zestiende keer bijeen.

Oekraïne

Juist nu de Russische aanvalsoorlog in Oekraïne voortduurt en het einde ervan nog niet in zicht is, moeten Nederland en onze partners en bondgenoten eensgezind blijven inzetten op militaire steun om het voortzettingsvermogen van Oekraïne te stutten.

Tijdens de DMM vindt de eerste *NATO-Ukraine Council* op het niveau van Ministers van Defensie plaats. In Vilnius is besloten de *NATO-Ukraine Commission* op te waarderen naar een *NATO-Ukraine Council*, en vond de eerste NUC op niveau van staatshoofden en regeringsleiders plaats. Het opwaarderen van de NUC is een belangrijke stap met tevens grote symbolische waarde die de rol van Oekraïne als belangrijkste partner van de NAVO onderstreept. In deze Raad zit Oekraïne als gelijke partner met NAVO-bondgenoten aan tafel om verdere Euro-Atlantische integratie te bespreken. Ministers bespreken de plannen ten aanzien van de hervorming van de Oekraïense veiligheids- en defensiesector en de doorontwikkeling van de Oekraïense krijgsmacht met als doel interoperabiliteit met NAVO bondgenoten te bewerkstelligen. Wij spreken ook over

geleerde lessen van de Russische aanvalsoorlog en over steun van de NAVO aan Oekraïne in het kader van het *Ukraine Comprehensive Assistance Package* (UCAP) op terreinen als anti-corruptie, defensiebeleid en opleiding en training.

Afschrikking en verdediging

In Vilnius is een historisch pakket aan militaire maatregelen aangenomen om de collectieve verdediging van het bondgenootschap aanzienlijk te versterken. Dit gaat in het bijzonder om de nieuwe regionale verdedigingsplannen met de bijbehorende operationele capaciteitsbehoeften en besluiten over een vernieuwd alarmeringssysteem en aanpassing van de commandostructuur. Tijdens de DMM spreken de Ministers over de implementatie en uitvoering van de nieuwe maatregelen.

Als uitwerking van het concept voor de *Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area* (DDA) bestaan de nieuwe regionale verdedigingsplannen uit drie afzonderlijke maar samenhangende plannen waarmee de NAVO het Hoge Noorden en de Atlantische Oceaan, Centraal-Europa en de Zuidflank van het bondgenootschappelijke verdragsbied kan verdedigen. De hiervoor benodigde troepen worden via het zogeheten *New Force Model* (NFM) gereedgesteld op verschillende niveaus, met wisselende reactietijden van 0 tot maximaal 180 dagen. Op basis van de *Force Structure Requirements* (de totale behoefte aan capaciteiten) bieden bondgenoten capaciteiten aan waarmee het NFM wordt gevuld.¹ Dit gebeurt tijdens de *Force Sourcing Conferences* die regelmatig plaatsvinden. Vanwege de geografische ligging van Nederland en de jarenlange samenwerking met Duitsland bij de *enhanced Forward Presence* in Litouwen en de nauwe samenwerking met de Duitse landmacht in het bijzonder, zet Nederland vooral in op bijdragen aan de vulling van het plan voor Centraal-Europa voor wat betreft voornamelijk land- maar ook lucht- en SOF-capaciteiten. Nederland zet verder in op de vulling van het regionale plan voor Noordwest Europa waaronder de Atlantische Oceaan en het Poolgebied met maritieme, amfibische en luchtcapaciteiten. Daarnaast zet Nederland ook op rotatiebasis van 4 jaar in op vulling van delen van de *Allied Reaction Force*, de snel inzetbare strategische reserve van SACEUR voor alle drie de NAVO kerntaken. Zodra meer bekend is over de implicaties voor Nederland wordt uw Kamer hierover geïnformeerd.

Nederland zal tijdens de DMM aandringen op een realistische invulling van de nieuwe plannen en een gefaseerde implementatie. Daarnaast zal Nederland benadrukken dat het van belang is dat bondgenoten daadwerkelijk voldoende militaire capaciteiten beschikbaar stellen om uitvoering te kunnen geven aan de plannen. Omdat binnen het NFM eenheden op een hoger niveau van gereedheid en vooral langer ter beschikking aan de NAVO worden gesteld, is er voldoende tijd nodig om naar dit model op te werken. Nederland zal tijdens de DMM tevens de stand van zaken aanhoren van de verdere ontwikkeling van de DDA, zoals de ontwikkeling van onderliggende tactische plannen die eind 2023 worden verwacht.

Het langdurig kunnen voortzetten van de Nederlandse bijdrage aan de uitvoering van de nieuwe plannen zal de komende jaren een grote uitdaging vormen. Zo zal de productie van militaire goederen uitgebreid en versneld moeten worden om de voorraden wapens en munitie op orde te hebben. Nederland zal tijdens de DMM opnieuw benadrukken dat bij de

¹ Uw Kamer is eerder geïnformeerd over het NFM en de *Force Structure Requirements* in o.a. Kamerstuk 28 676, nr. 426 van 3 februari 2022.

productie van militaire goederen interoperabiliteit en het gebruik van NAVO-standaarden essentieel zijn.

Het belang van de geoefendheid en gereedheid van de NAVO komt ook tot uiting in de oefening *Steadfast Jupiter 2023* die gelijktijdig met de DMM plaatsvindt. Mede gebaseerd op het DDA-concept, is *Steadfast Jupiter* de grootste NAVO commandovoering-oefening van de afgelopen veertig jaar. Van 10–18 oktober 2023 oefent de NAVO haar commando-structuur en responsvermogen aan de hand van een gesimuleerd artikel 5 scenario. Nederland neemt deel met stafofficieren op de diverse hoofdkwartieren en met de staf van het eerste Duits-Nederlandse Legerkorps (1 GNC).

Missies en operaties

In de derde werksessie staan de lopende missies en operaties van de NAVO op de agenda. Een vertegenwoordiger van de EU zal bij deze sessie aansluiten. Nederland verwelkomt dat bondgenoten samen met de EU spreken over missies en operaties. Nederland hecht aan goede afstemming en samenwerking tussen de EU en NAVO, zeker in missies en inzetgebieden waar beide organisaties aanwezig zijn, zoals EUFOR Althea in Bosnië en Herzegovina en KFOR in Kosovo.

Nederland draagt sinds januari dit jaar bij met stafofficieren aan EUFOR Althea en sinds september met een *Human Intelligence*-team. Daarnaast stuurt Nederland vanaf oktober een infanteriecompagnie. Zoals aan uw Kamer gemeld op 7 juli jl.² heeft Nederland een bod uitgebracht om het commando over de NAVO-missie in Irak (NMI) op zich te nemen, inclusief staf- en *enabling* capaciteiten. Uw Kamer wordt spoedig geïnformeerd over de uitkomst van dit bod.

De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren

² Kamerstuk 27 925, nr. 943 van 7 juli 2023.